

Euroopa kliimamuutustega kohanemise poliitika on edenenud, kuid kliimariskidega toimetulekuks on vaja tugevamaid samme

06.11.2025 | 15:03

PILT

Olenemata sellest, et Euroopa riigid on teinud märkimisväärsed edusamme kliimamuutustega kohanemise planeerimisel ja poliitikate kujundamisel, näitab EEA (European Environment Agency) täna avaldatud värske ülevaade, et meetmete rakendamist ja nende tõhususe hindamist tuleb oluliselt tugevdada.

Kõigil 32-l EEA liikmesriigil on nüüd olemas riiklikud kliimamuutustega kohanemispoliitikad. See hõlmab kõiki 27 ELi liikmesriiki ning Islandit, Liechtensteini, Norrat, Šveitsi ja Türgit. Neist 17 riiki on sidunud kohanemise riikliku kliimaseadusega. See näitab, et üha rohkem võetakse kliimamuutustega toimetulekut tõsiselt ja tahetakse siduda poliitiliste otsustega.

Tulemused põhinevad EEA värskel kokkuvõttel, mis kirjeldab [edusamme ja väljakutseid Euroopa kliimakohanemise poliitikates ja tegevustes](#) . Analüüs tugineb 2025. aastal ELi 27 liikmesriigi valitsemise määruse alusel esitatud andmetele, mida on täiendanud Island, Šveits ja Türgi.

Peamised riskid

2025. aastal andsid ELi liikmesriigid, lisaks Island, Šveits ja Türgi, kõige sagedamini esinevate ägedate kliimaga seotud ohtudena teada kuumalainetest, üleujutustest, põuast ja intensiivsetest sadudest. Need kajastusid ka 2023. aasta ülevaates. Püsivate riskide topis on temperatuuri- ja veevarustuse muutused. Üha enam riike tõi välja veepuuduse kui kasvava riski, mis viitab riskiprofiilide muutumisele ja väljakutsete intensiivistumisele 2025. aastal.

Kõige sagedamini nimetati mõjutatud sektoritena põllumajandust ja toidutootmist, millele järgnesid tervishoid, elurikkus, metsandus ja energeetika. See tähendab, et sektorite haavatavuse spekter muutub üha laiemaks, mis viitab kasvavale teadlikkusele, aga samas ka survele kliimariskide tõttu. Need tähelepanekud rõhutavad vajadust usaldusväärsete ja ajakohaste kliimariskide andmete järele, mis toetaksid tõenduspõhist ja ennetavat kohanemisplaneerimist.

EEA kliimakohanemise ülevaade näitab, et kliimariskide hindamine liikmesriikides areneb edasi, kuigi ulatus ja ambitsioonid on riigiti erinevad. Positiivne on, et üha enam riike järgib lähenemist, mida rakendati 2024. aastal avaldatud [EEA Euroopa kliimariskide hindamises](#) (EUCRA).

Kuna [äärmuslik ilm muutub sagedasemaks](#) ja majanduslikud kahjud suurenevad, on Euroopa kliimakindluse ja valmisoleku tugevdamiseks hädavajalik tõhusam kohanemisplaanide koostamine ja elluviimine. [EUCRA](#) järeldused näitavad, et aktiivne ja tõenduspõhine kohanemine on vajalik ökosüsteemide, inimeste, majanduse ja taristu kaitsmiseks kasvavate riskide eest ning ühtlasi Euroopa konkurentsivõime, julgeoleku ja heaolu hoidmiseks.

Olulisemad järeldused

- Piiratud teave rakendatud meetmete ja nende tõhususe kohta raskendab arusaamist Euroopa edenemisest kliimakohanemise ja kliimakindluse suunas.

- Riigid seisavad silmitsi sarnaste takistustega: andmelüngad, nõrgad otsustustööriistad, ebaselged rollid ja vastutused, piiratud rahastamine ning väike võimekus kohalikul tasandil.
- Jälgimine ja aruandlus paranevad aeglaselt, kuid tugevate hindamis- ja õpiraamistike puudumine piirab võimalusi hinnata kohanemistegevuste tulemusi ja kujundada tulevasi poliitikaid.

Eesti tegeleb aktiivselt sellega, et tõsta kliimamuutustega kohanemise võimet. Mitmed kohanemise arengukava tegevused on koondatud LIFE integreeritud projekti „[Kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimine Eestis](#)” (LIFE-SIP AdaptEST), mille laiem eesmärk on suurendada Eesti riigi piirkondliku ja kohaliku tasandi valmisolekut ning suutlikkust kohaneda kliimamuutuste mõjuga. AdaptEST projektis valmib põhjalik analüüs Eesti mineviku, oleviku ja tuleviku kliima kohta, mis annab meile alusinfo meid otseselt puudutavate kliimariskide hindamiseks.

Seonduvad väljaanded

EEA avaldas täna ka iga-aastase aruande [trendid ja prognoosid Euroopas](#), mis käsitleb edusamme ELi kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel. Eestikeelne pressiteade Keskkonnaagentuuri [kodulehel](#). Mõlemad avaldati samaaegselt Euroopa Komisjoni 2025. aasta energia liidu ja kliimategevuse edenemise aruannetega.

Taust

See kokkuvõte on osa EEA väljaannete seeriast, mis hindab Euroopa ühist edenemist kliimakindluse suunas ning annab ülevaate sellest, kuidas riiklikud kohanemispoliitikad ja -tegevused Euroopas arenevad. Tegemist on kolmanda EEA hinnanguga kliimakindluse edenemise kohta ning see põhineb riikide aruannetel, mis esitati Euroopa Komisjonile energia liidu ja kliimategevuse valitsemise määruse alusel. Lisaks on kaasatud Islandi, Šveitsi ja Türgi.

Eestis on EEA kontaktasutuseks Keskkonnaagentuur.

MERIKE LIPU

Kommunikatsiooni peaspetsialist

✉ merike.lipu@envir.ee